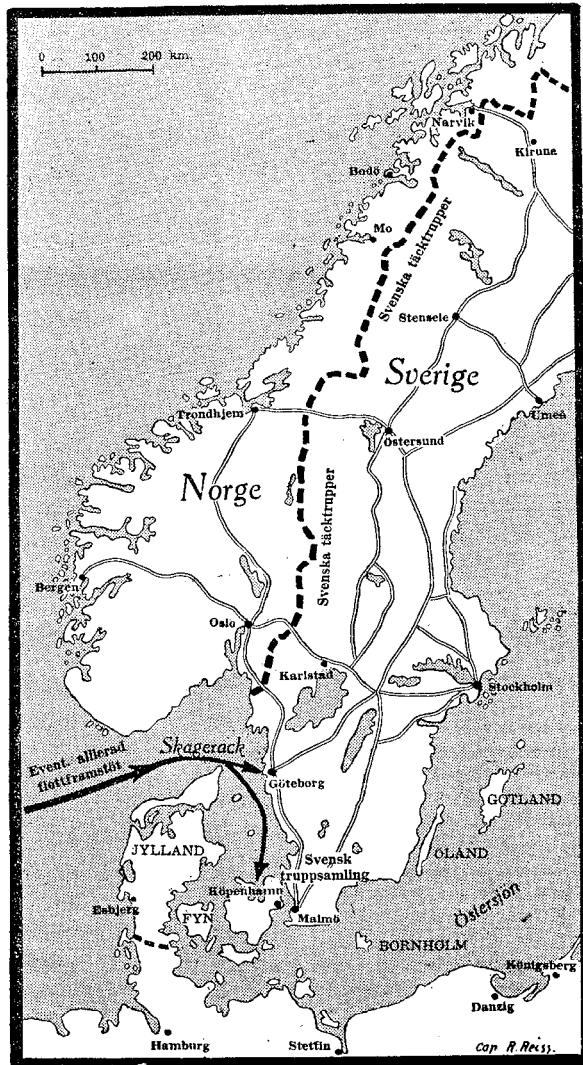

Militär hjälp åt Norge?

Kan vi inte effektivt ge Norge humanitær hjelp, får vi overvåge militær hjelp. Det er en tankegang som på mange og vitt skilda håll kommit till uttryck i svensk press de senaste dagarna. Också på håll, där man tidigare ansett att Sverige till varje pris måste undvika militära förvecklingar, har den systematiska ödeläggelsen av Nord-Norge framkallat en påtaglig sinnesförändring. Flertalet

skilningslös vedergällning efter känt mönster. Tyskland skulle inte dra sig för att skjuta den svenska räven som söker dölja sig under fredsfärets skinn.

En frivilligkår av betydande storlek och styrka skulle kunna göra värdefulla militära insatser i Norge. Men den skulle inte kunna göra mycket för att hindra att Norge förhäras av kriget. Inte ens

na genomförs mycket snabbare och därför med mindre fördörelse.

Förutsättningen för att Sverige effektivt skulle kunna medverka till såväl Norges som Danmarks befrielse är likväl, som redan nämnts, en nära samverkan med de allierade. En självständig svensk aktion kan inte leda till lika snabba och avgörande resultat och säkerligen skulle den för oss medföra avsevärt större offer. Men det är inte alls säkert att de allierade är redo att lämna det direkta stöd av främst flyg och sjöstridskrafter som måste utgöra förutsättningen för en svensk aktion. Det är mer sannolikt att de i första hand söker genomföra och fullborda en invasion av Tyskland på de fronter som redan existerar. Lyckas detta inom de närmaste månaderna och det organiserade tyska motståndet nere på kontinenten upphör, står de tyska trupperna i Norge isolerade. De har att välja mellan att fortsätta en kamp för ett nazistiskt Tyskland som redan är i motståndarnas händer eller att ge upp striden.

I det läget kan Norge och Danmark bli befriade utan strid, utan att bli ödelagda och utan svensk militär hjälp. Det vore utan tvivel den lyckligaste lösningen — såväl ur deras synpunkt som ur svensk. Den möjligheten finns likväl att de tyska trupperna i Norge hellre än att kapitulera utan villkor fortsätter striden. Kanske skulle de under strid dra sig tillbaka mot den svenska gränsen, emedan de föredrar att bli internerade här framför att bli fångar. I en sådan situation kan likväl Sverige ingripa för att hindra en onödigt ödeläggelse av Norge. För man på tyskt håll klart för sig att Sverige kommer att mottaga tyska trupper som önskar låta internera sig endast på det villkoret att de utan våldsdåd och skövling utrymmer Norge, men att vi i annat fall vid normännens sida kommer att skrida till en militär uppreisningsaktion mot dem, finns det utsikter att norska bygder i stort sett skall kunna undslippa krigets fördörelse.

Sveriges möjligheter att genom militära åtgärder bidra till att Norge befrias med

minsta möjliga förstörelse av liv och egendom blir alltså beroende av det allmänna krigsläget utveckling. Detta, jämte tyskarnas fortsatta uppträdande i Norge och den reaktion det framkallar hos den svenska allmänheten blir väl vägledande för den svenska riksledningens bedömande av vad Sverige kan och bör göra för att lämna Norge det slags hjälp det bäst behöver.

N. H—y.

113261

svenskar har tidigare ansett det lika väntigt att ta risken av ett krig, så länge vi uppenbart skulle få en väldig övermakt emot oss, som vanhedrande att gå i krig mot en motståndare som numera är hårt trängd av fiender. Det är ett både klokt och ridderligt sätt att resonera. Men kan vi verkligen passivt se på hur Hitlertyskland i sin dödskamp meningslöst föröder Norge? Påtar vi oss inte därigenom ett ansvar för Norges återuppbyggnad som måhända blir en tyngre börda för oss än en militär aktion för att snabbt befria vårt grannland? Det är en fråga som svenskar nog lite till mans gör sig i dessa dagar.

Skulle Sverige inlåta sig på någon form av militär aktion, så måste förutsättningen vara att därigenom en fortsatt omfattande ödeläggelse av Norge kan förhindras. Vi skulle alltså gå i krig för att vinna ett rent humanitärt mål — inte för att "komma på rätt sida". Men kan vi nå det målet?

I varje fall kan vi inte nå det på bakvägar genom att skenbart förbli "icke krigförande" och samtidigt sända en frivilligkår till Norge. En frivilligkår av den typ som några få dagar luktade en smula krut i Finlands vinterkrig — vore den ur norsk synpunkt mycket värd och ur svensk synpunkt oss värdig? En frivilligkår som skall få någon praktisk betydelse måste snabbt stampas ur marken och ha en styrka av åtskilliga fullt rustade arméfördelningar jämte specialförband. Den kan åstadkommas endast på det sättet att i våra fältförband de som inte vill gå ut som frivilliga får dra sig tillbaka. Det skulle förmodligen inte bli så många som föredrog att smita undan; luckorna efter dem kunde lätt fyllas och "frivilligkåren" skulle vara redo att marschera.

En sådan frivilligkår skulle vara ett finurligt sätt att föra krig utan att ändå göra det. Altför finurligt för att vara riktigt tilltalande och sannolikt alltför finurligt för att lyckas. Är det så säkert att Tyskland skulle respektera vår formella ställning som "icke krigförande"? Är det troligt att tyskarna skulle lämna den svenska hemorten — frivilligarméns underhållsbas — i fred? Sannolikt inte. Om den svenska militära hjälpen till Norge blev mer än ett teaterupptåg, skulle Tyskland säkert inte försumma att söka bomba krigsviktiga mål i Sverige och att därutöver efter bästa förmåga utöva ur-

om Sverige skulle slänga den formella neutraliteten över bord och sätta in hela sin militära makt i Norge skulle vi kunna hindra att vårt västra grannland blev svårt förhärjat. Vi kunde nog kraftigt bidra till att Norge snabbt befriades, men tyskarna skulle likväl få tid att grundligt föröda stora delar av landet; och svenska kanoner skulle medverka till att lägga norska städer och industrianläggningar i ruiner. Våra egna förluster skulle också bli mycket stora. Den norska terrängen erbjuder försvararen stora fördelar. Och vi får räkna med att tyskarna skulle försvara sig till det yttersta.

Det yttersta syftet med en svensk militär aktion i Norge — förhindrandet av Norges ödeläggelse — skulle alltså inte kunna förverkligas vare sig genom en frivilligkår eller genom den reguljära svenska arméns ingripande. Vi skulle på sin höjd under vissa förutsättningar kunna bidra till att minska förödelsen.

För Norge skulle det utan tvivel vara lyckligast om dess öde avgjordes på andra slagfält än norsk jord. Den frågan uppställer sig då: Kan Sverige ge Norge militär hjälp utanför Norges gränser? Ja, utan tvivel skulle den bästa formen för svensk militär hjälp åt Norge vara en invasion av — Danmark. För Tyskland är Danmark en ömmare punkt än Norge. Jyllands västkust och nordspets har befestats av tyskarna. Men östkusten är dåligt befäst. Om Sverige lämnade täcktrupper vid norska gränsen och koncentrerade huvuddelen av sina stridskrafter i Skåne, skulle måhända redan detta hot kunna förmå Tyskland att utrymma Norge i hyfsade former. Men vi får samtidigt komma ihåg att de allierade söker hindra tyskarna att utrymma Norge.

En förutsättning för en genomförd svensk militär aktion mot de danska öarna är likväl att den sker i samverkan med de allierade och ingår som ett led i deras strategiska planer. Den svenska övergången av Öresund behöver stödas av stora formationer allierat flyg, baserat i södra Sverige, och Skagerackspärren måste brytas av en allierad flotta, som kunde baseras på den svenska västkusten. Den invändningen kan göras att genom en sådan aktion Norge sannolikt skulle lyckas undgå att bli slagfält i större omfattning än vad som redan skett, men i stället skulle Danmark bli det. Detta är riktigt, men Danmark är svårare att försvara och lättare att angripa än det bergiga Norge, om angreppet företages med tillräckligt stora styrkor från öster i Sverige. Invasionen skulle kun-

EINAR EKBERG
vårt lands främste
kyrkosångare.

Tonkonstens främsta utövare världen runt ha åt Centrum Radio givit sina amplaste lovord för dess rena och naturtroga återgivning av musikens och sångens subtilaste nyanser. Lyssna på W 93 — U 94, Centrums exklusiva 5-rörs super i ljus alm eller valnöt med inläggningar av ädelträ. Lika elegant som exteriören är, lika förnämliga äro de tekniska egenskaperna. Selektivitet och känslighet äro utomordentliga. Större och tydligare stationsskala. Denna apparat har dessutom kontinuerligt variabel tonkontroll, volymkontroll med baskompensation samt grammofonuttag.

Begär demonstration hos närmaste radiohandlare!

W 93 för växelström kr. 385:— inkl. oms.
U 94 för allström kr. 375:— inkl. oms.

oc
dis
Ce
för
så
na
av
M
mj